

УШШУ СОИДА

3-БЕТ

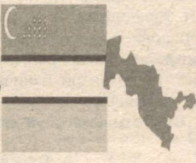
Ўғлимга мактублар

4-БЕТ

Синглим, сизга айтаман

8-БЕТ

Хожии хандон

АМАЛИЙ АЛОҚАЛАР РАВНАҚИ

11 ноябр кунин Покистон Ислам Республикаси Бош вазирин Бензир Бхутто расмий амалий таширф билан мамлакатимизда бўлди.

Шу кунин Ўзбекистон Республикаси Президентини саройида Бензир Бхутто ва Ислам Каримовнинг учрашуви бўлди. Унда минтақада тинчлик ва хавфсизликни таъминлаш, Афғонистондаги вазиятни барқарорлаштириш билан боғлиқ масалалар юзасидан фикрлашиб олинди.

ТАҲЛИЛ, ЯКУН ВА РЕЖАЛАР

11 ноябр кунин Тошкентда Ўзбекистон Республикаси Истиқболни белгилаш ва статистика давлат қўмитасини хайъатининг кенгайтирилган мажлиси бўлди. Унда тегишли вазирлик, таъкилот ва идоралар раҳбарлари, мутахассислар, маъкур қўмитанинги жойлардаги бошқармалари вакиллари қатнашди.

40 ҚОРХОНАЛИ КИШЛОҚ

Янгилик туманидаги «Ўзбекистон» жамоа хужалиги худудидики кичик ва хусусий қорхоналар сонини шу йилнинг ўзида яна 20 тага қўнайди. Бу билан қишлоқдаги тадбиркорлик ўчоқлари сонини 40 дан ошиб кетди.

ХАЛҚАРО САЙЁҲЛИК МАРКАЗИГА

АЙЛАНМОҚДА

«Ўзбектуризм» миллий компаниясини Самарқанд минтақавий бўлинимаси Япониянинг «Япон жез», Испаниянинг «Политус», Англиянинг «Вояж Жулверн», Россиянинг «Большой туризм» каби фирмаларин билан яқиндан ҳамкорликда ишламоқда. Минтақавий бўлинима таркибидики таъкилотлар қирқдан зиёд хорижий фирмалар билан шартномалар имзолашган. Бу шартномаларнинг амалга ошишини Самарқанд халқаро сайёҳлик марказига айланаётганлигиндан эркин далолатдир.

ОНАЛИК ВА БОЛАЛИК МУХОФАЗАСИГА БАҒИШЛАНДИ

Жаҳон соғлиқни сақлаш таъкилотининг Европа минтақавий бюроси республика Соғлиқни сақлаш вазирлигини билан ҳамкорликда Тошкентда оналик ва болалик муҳофазасига бағишланган кенгаши ўтказди. Унда Марказий Осиё ва Озарбойжон республикаларидан ҳам мутахассислар қатнашди.

Кенгаши қатнашчилари Ўзбекистонда бу борада муайян ишлар амалга оширилганини қайд этиб, маъжуд муаммоларни биргаликда ҳал қилиш мақсадига мувофиқ эканини таъкидладилар.

ЎзА ва матбуот хабарлари асосида тайёрланди

Бу фаслнинг гўзал хуснида хазон

Обуна — 96

ХУРМАТЛИ МУШТАРИЙ!

Ҳаш-паш дегунча ноябр ойининг ҳам 15 кунин ортда қолди. Демак, республикамиз газета ва журналларига 1996 йил учун обуна бошланганига бир ойдан ошибди. Демокчимизки, ўзингиз севиб ўқийдиган нашрларга тезроқ обуна бўлиб қўймасангиз, кейин кеч қолишингиз мумкин.

«Оила ва жамият» газетаси келгуси йилда ҳам хонадонингизга ҳафта сайин кириб боришига, ҳамда сизнинг дилкаш ҳамсухбатингиз бўлишига умид қиламиз. Боболаримиз «Бугунги ишни эртага қўйма» деганлар. Ишончимиз қомилки, сиз ҳам ана шу ўғитга амал қилган ҳолда, шу бугундан кечиктирмай газетамизга обуна бўласиз.

Обуна баҳоси қуйидагича:

3 ойга — 79 сўм 95 тийин

6 ойга — 159 сўм 90 тийин

1 йилга — 319 сўм 80 тийин.

Обуна индекси: 64654.

«ОИЛА ВА ЖАМИЯТ»ГА ОБУНА БЎЛИШНИ УНУТМАНГ!

Ажабо!

ДИНАМИТДАН ГАЗАК ҚИЛДИ

Даниянинг Оденс шаҳрида яшовчи 24 ёшли Вернер Гундесен исмли йигит маст ҳолатда шифохонага келтирилди. Шифокорларнинг қўйган тахисига қараганда, Вернер динамитнинг портловчи қисмини ютиб юборган. Пивоҳўрлик пайтида улфатларидан бири узатган бу ажалнинг уругини Вернер шоколад думон қилиб, газакка еб қўйди. Шифокорлар Вернерга портлаб кетиши мумкинлиги ҳақида айтишганда ҳушидан кетишига сал қолди.

(Давоми. Боши ўтган сонларда)

XXVI

Лондон, 1748 йил 17 май
ЖОНДАН АЗИЗ БОЛАЖОНИМ

Кеча 16 майда етган хатингизни олдим ва дарҳол сэр Чарлз Уильямсга сента кур-сатган марҳамати учун миннатдорчилик мактуби йўлладим. Полюша қироли олий ҳазратлари эътиборига тушган экансан, демак, сенинг илк бор саройда курашнинг муваффақиятли қийибди. Уйлайманки, сен бир зодагонвачча сифатида бу мактовларни вазиинлик ва ҳурмат билан қабул қиласан. Яхши тарбия қурмаган, жоҳил кишилар улутворликдан чўчибдилар, саросимага тушадилар. Улар қирол еки олий мартабали зотлар билан гаплашганда, қандай жавоб беришни билмай тунг бўлиб қолишади. Маърифатли кишилар эса улут зотларнинг салобатидан чўчимадилар, улар қиролнинг ҳурмат-иззатини ўрнига қуйишни яхши билганлари ҳолда, у билан эмин-эркин гаплаша оладилар. Ешлтиддан олий табақа кишилари даврасида тарбияланган одамнинг имтиёзлари худди мана шунда. Бу ерда мен энг яхши инглиз мактабиди; сунгра университетда чуқур таълим олган, аммо, қирол билан учрашганда ўнғайсизланиб қараб бўлиб қолган кишиларнинг кўпини кўрдим. Қирол улар билан сузлашганда, бечоралар уларнинг қасрига қўйилини билмасдан, доддираб-қалтираб қолишарди, хатти-ҳаракатларидаги олдилик ва табиийлик йўқоларди.

Тарбия қурган инсон узидан паст тоифадаги кишилар билан тақаббурона гаплашмайди. Олий даража вақиллари билан суҳбатлашганда ҳам узини эмин-эркин тутайди. У суҳбатлашганда эҳтиромини унутмаган ҳолда қирол билан вазиин ва бошиқ гаплаша олади, юқори табақа аёллари ҳазил-муйишга қилишсин ҳам ўрнига қарайди. Уз тенгдошлари билан эса ҳаммага маълум нарсалар тўғрисида суҳбатлашади, суҳбат чоғида ортиқча енгилтақликдан, ноуриин хатти-ҳаракатлардан узини сактайди. Ана шундай бошиқлик ва эмин-эркинлик ҳаминча кишиларда яхши пастсуроқ қолишарди. (..)

Ҳозирча хайр, сента худо ёр бўлсин!

XXVII

Лондон, 1748 йил 21 июн
ЖОНДАН АЗИЗ БОЛАЖОНИМ

Талаффузинг ноаниқлиги ҳақидаги уйлар мен шунчалик безовта қилмакдаки, бу ҳақда ҳозир эмас, балки бундан кейинги хатларимда ҳам кўп марта ёзаман ажаб эмас. Бу нуқсонинг ҳақида уз вақтида хабар берган сэр Чарлз Уильямсдан

иккимиз ҳам беҳад миннатдор бўлишимиз лозим. Хали кеч эмас, хатони тўғрилаймиз деб уйлайман. Е таъба! Агар бу нуқсонинг олдига айланиб қолса, икки йиллардан сунг катта қабул маросимлари ва олий даражаларда қандай хижолат чекишининг куз олдишга келтириб қур. Сенинг ола-шовир сузларинг кимга ҳам ёқарди. Цицерон ва Квинтнинг отакази нутқ маданиятига қандай эътибор беришганлигини эслаб қур. Цицерон хатто нотиққа яхшигина қомат зарурлигини, у қўпол ва беҳшов бўлмаслигини ҳам таъкидлайди. Бу билан у одамларни нақалар яхши билишсини, ташқи қўлға ва ёқимли ҳаракатлар уларга дарҳол манзур бўлишини яна бир бор эслатади.

Эркаклар ҳам худди аёллар сингари кўпроқ ақлу гидрока эмас, қалб амирага бўйсинадилар. Юракка эса ҳис-тўғулар орқали

аниқ ифода этиши учун яратилган. Агар тельба-тескари гапира бошласан, бизни ҳеч ким эшитмади қўяди, гапларимизнинг маъини қақишга ҳеч кимда қизиқиш қолмайди.

Тўғрисиини айтиб қур қолай: сенинг қобилиятларининг нутқинг раволигига қараб боқайламан. Агар ҳақиқатан ҳам қобилиятли бўлсанг, аввало яхши ва раво гапларини ўрганасан. Ишонтириб айтманки, бу иш қўлингдан келади. Мистер Хартлан илтимос қил, ҳар кун овоз чиқариб ўқилишнинг кузатиб бориин. Паузалар ва тишин белгиларга эътибор бермай, тез-тез ўқиб кетатганинда ёки сузларини нотўғри талаффуз этганинда, у сени тўғрилай турсин.

Елгиз қолган келаринида овоз чиқариб ўқисанг ҳам яхши бўлади. Бунда уз нутқини ва талаффузининг узинг назорат қи-

халдан ташқари қовушмаган одамнинг ҳам едилгалири. Ха, худди ана шу кўсурунинг фозилиги ва ноёб истиснодига доимо соя ташлаб турайди. Уни қўларга тасвир қилганман, аммо, барча бир хил жавоб беради: «Истилодиди одам бундай қовушмаган, ношуд бўлиши мумкин эмас».

Дунда аёлларнинг гийбатидан хавфлироқ нарсаси йўқ. Сал паршонроқ киши ҳам уларнинг назаридан қочиб қутула олмайд. Шу боисдан ҳам кийиниш ва юриш-туришини ҳаминча жиддий эътибор бергин. Назаримда бу борада Лейпцигга сента урлик бўладиган одам йўққа ўхшайди. Шундай бўлсада, узингга қараб юргин, имкон топсанг дарров саройга бор, у ерда ҳушмуомалалик ва кийиниш санъатини мукаммак эгалла. Бу машғуллар жуссангнинг тоблайди, қоматининг тик тутиб юришга ургатади.

Сузумнинг муҳтасарида, сенинг камчилик ва нуқсонларинг бартафоз этилишини узингдан қур ҳам кўпроқ астаён одам борлигини яна бир бор эслатиб қўймоқчиман. Мендан бошқа яна ким сента бундай ғамхўрлик қилиши мумкин. Копки эли, инсон узининг барча нуқсонларидан бохабар бўлса. Афсуски, қўчилик сингари сен ҳам уз камчиликларини илғай олмайсан. Менинг бурчим уларни сента қўлатиб турши. Шу боисдан баъзи ҳоллардаги талабчанлигим ва қатъиятм сента малол келмасин, азаб-роий бенуқсон инсон бўлиб вонга етишини истасанлигим учун шундай қилишга мажбурман. Хайр!

(Давоми бор)

ЧЕСТЕРФИЛД

борилади. Кимнингдир қизи ва қулониға еқдиди, ишнинг ярми битди дегер. Жамоа ўртасида айтилган биринчи тўқма билан одамларнинг тақдирини тўбдан ўзгартиб кетадиганга қур тўғуш бўлганман. Агар бирор кишининг дастлабки нутқи қўлқоқа ёқимли тўқолса, тарғанд унинг эътиборига қўлимда бўлмасида, одамлар беҳиштер уни ҳурматлай бошлайдилар, аксинча, ажайиб фазилатлари бўлган одам пашин муҳмал бошласа, қўчилик унга эҳтиром билдирмайди. Бу тўғуш адолатсиз ва асоссиз дейиш мумкин. Бинобарин, яхши фазилатларга ва ажайиб қобилиятга эга бўлган киши жамоа ўртасида узини тўта билиши, чиройли ва тиниқ гапира олиши ҳам зарур.

Сенинг қоматинг ёмон эмас, табиятан нутқини монелик қилувчи қўсуларнинг ҳам йўқ. Демак, агар истасанг, ҳушмуомала ва суҳбатдан бўлишинг қийин эмас. Саҳнадаги актёрларни кузатганмисан? Баъзи актёрларнинг овозлари ширали бўлмасида, аниқ ва тиниқ талаффузлари билан ажралиб турдилар. Агар Росций тез, дағал ва тўғуриқсиз гапларганда, Цицерон ҳеч қачон судда уни ҳимоя қилиб сузламаган бўларди.

Суз — инсон уз фикр-мулоҳазаларини

диди борасан. Худлас, нотиқлик санъатини эгаллашга жиддий кириш. Агар бу ишга астойдил бел боғласан экансан, менинг ҳам бор эскартуларимдан асло наф йўқ. Ҳамнап аз узингда қолган, вассалом.

Чиройли сузлай билиш билан бирга, ҳуш-фезлик ва ёқимлилик ҳам муҳим аҳамият касб этувчирид. Еш йигитида ушбу фазилатлар тўлиқ қўрнимаса ҳам унчалик айб эмас, аммо, ўсириин гердаган ва таътиқ бўлса, худдо урди. Уни ҳеч бир жамоа яхши қабул қилмайди. Чунки, манманлик одамларнинг иззат-нафсини, гурурини топтайли.

Яқинда сени кузатганлардан бири юриш-туриш ҳаракатларини назорат қила олмаслигини айтиб қолди. Агар шундай бўлса, ахир бир кун бу қўсуригидан қаттиқ армон чекасан, аммо вақт ўтган бўлади.

Қовушмаган, пала-партиш кийинган киши дастлабки қўринишдаёқ қўчилик эътиборидан қолади. Албатта, мистер... ни эсласан керак. Унинг

ИХЛОС — ИЙМОННИНГ ИЛДИЗИ

(Охири. Боши ўтган сонларда).

Илм, амал ва ихлос

Муслмончилик яхши ижтимоий ва индивидуал-шахсий ҳодиса сифатида бирини иккинчисидан ажратиб бўлмайдиган бамисоли ялакат магиздек уч унсур, чунотчи Илм, Амал ва Ихлосдан иборат. Ихломиётда чинакам мўмин муслмон дейилганда ана шу уч унсурни ўзлаштириб, бевосита уз шахсиятининг ихилат-фазилатига айлантирган одам тушунилади оятда.

Илм — итга билан қўлқ қазиндир, дейди доно ҳалом. Нега? Чунки илм олиш узоқ йиллар давомида, баъзида бутун умр бўйи қилинадиган қиройи машаққатли меҳнатдир. Бутгина қироя қилмайди. Бундан ташқари, у кишида олижаноб мақсад ва эзуғият бўлиши баробарида яна қўл, ҳафса, сабр-матонат сингари ихилатлар бўлишнинг талаб оятди. Билим эса илмнинг, яъни муттасили ўқиш, ўрганиш, изланиш ва ҳаётий тажриба орттиришининг мевасидир.

Умуман олганда ҳаминча билишга интилиш инсон эотининг бебаҳо сифатларидан. Билимсиз ҳеч қандай жамият ва айрим инсонда ўсиш, тараққиёт ўз бермайди. Жоҳиллик ва ноқилиқдан инсон ва инсоният жамияти ҳақиқий бахту саодатга эриша олмайд, ҳайвон ва ҳайвонлар галаси макомидан нарига ўта олмайд. Таассуфлар бўлсинки, зар қадрини зартар билди, деганларидек, нафс қулига айлантилган, дунепарастлик дариғида чалинганлар қадимдан бунинг фарқига бормай келади, пул-дунёга ҳаддан зиёд ҳирс қўйиб авжга минган ҳоҳири алғов-дильов, эт эгасини танимай қолган қўларда одамлар бундай фарқлашни мутлақо исташмай қўйишди.

Бу ажиб дунё

90 КҮН ИТ АЗОБИДА

Миссури штати Канаас сити шаҳри суди хотиниолиқда айбонган Говард Стемпил исмли кишининг ишнин қуриб чиқди. Говардинг хатини София судая эри бир-иқошиса пиво ингандан кейин даиди итдан хотинлар кетлдан юриши ва унга келиб жанжал қўтаришдан арз қилди.

39 кўши Говардинг узни ҳам айбни ҳеч қанақанди қаршиликсиз тан олди. Судя эса ҳеч ихиланмасдан — «Сен даиди итга ушваб хотиниға хиенат қилар» экансан. Шунинг учун 90 кун давомида бунингга ит тасмасини тақиб, хотининг етағида юришинг ҳақида ҳуқи қиларман. Агар бу ҳуқини оирор мазга бўлсанг, қонунни бўлган фуқаро сифатида 90 кунни қамоқда ўтказишингга тўғри келади. — деди.

Ундан кейин. Билим ва дин узоқ йиллар ўқитиб келингандек, бир-бирига зид эмас, балки бир-бирини тўлдирди. Чунки билим ақлнинг чиройи бўлса, дин қўннинг чиройидир. Еҳул ақл тафаккурнинг қайроғи бўлса, қўнғил эса маърифат бўлигидир. Дуневий-зоҳирий илм оғта нарвон қўйса, исломий-дуний илм Қошот-Самоватта нарвон қўяди. Инсон боласи фақат ақл ва елғиз қўнғил билан иш қурмайди, балки ҳар икаласининг майлу истак-хоҳиши билан умргузорилик қиладиган жонзотдир. Унинг бахту саодати худди ана шу ақлу қўнғил бирлигига асосланади. Аксинча бўлса, унинг умри заволга юз тутайди муқаррар тарзда.

Лундиси, инсон ҳаётида илму-билимининг, илму маърифатнинг аҳамияти бениҳоя улкан. Ақли расо инсон аввало узлигини билишга интилади. Узлигини билиш орқали одамзот Тангри Таолони танийди. Узини билмаган Ҳақни билмас, дея ҳулоса ясаиди ҳалқимиз узининг асрий ҳаёт тажрибасидан келиб чиқиб. Шу вақдан Қуръони Карим ва Ҳадиси Шарифда илм-билим билмаслига катта эътибор берилади. Бунда фақат диний-орифона, ботиқий билимларгина эмас, балки зоҳирий, замонавий истислоҳ билан дуневий, инсон учун фойдали барча илм-билимлар, касбу ҳунарлар ҳам назарда тутилади.

Масалан, Зумар сурасининг 9-оятда: «Билган кишилар билмаган кишилар билан баробар бўла оладими?», — дея бу ҳуседа чандон уйлаб қуришга бандаларни давбат қилиди Аллоҳ Таоло. Ҳазрати Пайғамбаримиз эса: «Ҳар бир муслмонга талаби илм қилиш фарзидир», — деб марҳамат қиладилар уз Ҳадиси Шарифларидан. Бошқа бир ерда бўлса: «Ибодат фазилатидан қур, илм фазилати севимилироқдир», — дейиш баробарида тутилгандан то улғунча илм-билим излаш лозимлигини, кишининг илми деб саналмоғига Аллоҳдан қўрқмоғи ва нодонлигига эса узига бино қўймоғи қироя эканлигини ўқитиб, мўминларга мурожаат қилароқ, шундай марҳамат қиладиларин О Ҳазрат: «Олим бўл еки илм урганувчи бўл, еки тингловчи бўл, еки илм олишга ва илм ақлига муҳаббатли бўл!»

Бешпирқис бўлма, ҳалок бўласан!»

Киши илм кетилан қувиб, тегишли билан ҳосил қилсаю уз билимларига амал қилмаса, ундай одам, Қуръони Каримда айтилгандек, бамисоли устига оқ тортилан эпикнинг худди узгисина бўлади-қолади. Илмга, демакки, билимга асосланмаган тақлидий амал қилувчи қур-қурона бўлади, фойда уринга зарар келтириш эҳтимолидан йироқ

эмас, масалан, тўғридан-тўғри мутаассибликка айланиб кетиб, қур тутганини қўймас, қар эса эшитганини қабилда иш тутилиши мумкин.

Амал деганда исломиятда банданинг қилган ишлари, ҳатто ниятлари ҳам тушунилади. Шарият аҳкомларига фарз, вожиб, суннат, мустаҳаб, муҳо, ҳаром макрух ва мустақрах сингари амаллар санаб утилади. Булардан баъзиларини албатта адо этиш, баъзиларини мутлақо қилмаслик талаб этилади, баъзи бирларини қилиш-қилмаслик эса банданинг уз ипони-ихтиёрига тапланади. Бундан чиқди ҳар бир мўмин-муслмон мазкур амаллардан ҳар бирининг моҳият мазмунини, уни адо қилиш-қилмаслик оқибатида ҳосил бўладиган ғуноҳу саовоблар ҳақида аниқ тасаввурга эга бўлиши ва узининг қўнғиллик турмуши ва фаолиятида ана шулардан келиб чиқиб хатти-ҳаракат қилиши лозим.

Ҳозирги замонда илм-билимнинг 1500 дан зиёд тармоғи, касб-ҳунарнинг эса 40 мингдан ортиқ хили мавжуд, уз-уздан аснки, айрим киши учун барча илм-билим ва касбу ҳунарни эгаллаб олишнинг илоҳи ҳам, ҳожаати ҳам йўқ. Шу боис киши ҳаётда ҳар қадарма аскалотидан энг зарурий илм-билимнинг урганиб олгани маъқул ва мақбۇл. Илм-билимлар ичиде энг афзали ва энг алоҳи си дину иймон илмидир. Муслмонлик даво қилган ҳар бир одам ҳеч бўлмагандан илмининг энг асосий жиҳатларини ўрганиб, билиб олиши даркор.

Иймон билан амал эгиз эканлиги, бири иккинчисисиз турти бўлмаслиги таъкидланади Ҳадиси Шарифда. Масалан, Имом Бухорий ҳазратларнинг шаҳодатларига, ул зоти баробаркат бир минг саксон нафар муҳлидсан ҳалис тингланган эканлар. «Уларнинг ҳаммалари «Иймон-суз ва амалдан иборат», деган этиқоқдаги кишилар эдилар», — деб ёздилар ул ҳазрат.

Шу муносабат билан бир нарсани эслатиб ўтиш жоиз. Исломиётда ҳаммага машҳур ва маълум шариятдан ташқари, яна Иймон шарияти деган истисло ҳам мавжуд. Лекин бундан муслмонлик даъвосини қилиб юртларнинг қўчилик фикри ожимча, мутлақо беҳабар. Ваҳоланки, бу исломий Иймоннинг еттига рунгига чин қўнғилдан эътиқод қўйиб баробарида сўзсиз адо этилиши зарур бўлган амаллар мажмуи-

ни билдилади. Иймон шарияти (қопун-қондасининг) тўб моҳияти ҳалол билан ҳаромни аниқ фарқлаб, ҳалолни маҳкам ўйлаш, ҳаромдан бутун вужуди билан жирканиб қочиш, ҳалол-ҳаромлиги шубҳали нарсалардан тийилишни ағлатлади. Одатда қўчилик муслмонлар фақат еиш-ичиш борасидагина ҳалол-ҳаром фарқланади, деб уйлайдилар. Аслида эса ҳалол-ҳаром фақат еиш-ичиш билан чекланмайди. Шу баробарида, ҳалол-ҳаром мўмин-муслмоннинг фикр-уйи, нияти, фаолияти, касби-ҳунари, жамики иш-ҳаракатини ҳам қамраб олади. Лундиси, нимаики Аллоҳ Таоло томонидан буюрилган бўлса, ҳалол, тақдирланган бўлса, ҳаром, вассалом. Пок иймон соҳиби ана шу Илоҳий қўртамга қаттиқ амал қилади, яъни тақводор бўлади.

Илм излаб, билим ҳосил қилишда тоат-ибодатда Ихлос ҳам раҳима, ҳам йўлдош бўлмаса, яъни елғиз Тангри Таолонинг ризолити қузилаб, жамики хатти-ҳаракат қиройи самимият билан, сидқидилдан, чин қўнғилдан адо этилмаса, барча саййи-ҳаракат, тоат-ибодат зое кетади. Чунки Ихлосиз қилинган жамики амал Ҳақ Субҳонаху Таолога мақбۇл бўлмайди е бўлмаса у ширк еҳул мунофиқликнинг юзига тортилган шунчайин ниқоб бўлиб чиқади. Ширку мунофиқлик эса баъда учун ғуноҳи азимдир Навузан биллоҳ!

Олоҳи, қалбимизни доимо Иймон нури билан пурнзе этил! Ихлосимизни ҳаминча бақувват ва пурқудлат қил! Биз, оқиб бандаларининг қар доим рушди Ҳилоят йўлига бошлагил! Омин!

Мийн Содик РАББОНИЙ

Балоғат бекатида ўз бахтини қутаётган қизлар суҳбатига қулоқ тутганимиз? Бекатга йилгилан қизлар ўз орзу-уйлар, юрак тубидаги сиру асрорларини бир-бирига руй-рост айтишади.

опаси иккинчи қайнона, катта овсин бўлса «вапши» урди худо. Ўзинг хон, қунак-каси майдон бўлганга нима етсин...

Қизларнинг бири олиб, бири қуйиб бахсини қизитишар, аммо қоронгилликда ким-

СИНАЛИМ,

Мана ҳозир ҳам осмондан тушгандай бекатда пайдо бўлган бир түп қизлар узаро нималаридир бижирлашарди. Бекат устуни орқасида утирганимгами ё гира-шира қоронгулик сабабми, улар менга эътибор қилмасдан ўз асрорларидан сўзлашадилар.

— Кеча менга яна совчи кепти.
— Мунча яхши, Гули!
— Сен аввал совчи кимданлигини билганингда бунча суюнмасдинг.

— Кимдан?
— Маҳалламиздаги «Фармон биби»нинг кенжотидан.

— «Генерал»га келин буларкансандан.

— «Фармон биби»нинг шўртумшугига тегаман деб олиб қолаётганим йўқ. Ойимга айтдим: мен ёлғиз уғилга тегаман, бир, қайнона-пайнонаси бўладиган бўлса, остана хатлаб овора бўлмасин, икки...

— Вой, Гули, ойингга шундай деб айтдингми?

— Нилу, санам қизиқсана, Нима, ўзинг колхозга ўхшаган уйга келин бўлмоқчимисан?

— Нилуни-ку билмадим, аммо мен нафақат қайнона, ҳатто опаси ё акиси бўлган йигитга ҳам тегмайман.

— Тўғри-да, қайнонаси бир хужайин,

нинг гапирётганини билиб бўлмасди. Автобус қутишдан безор бўлган бу қақажон қизлар яна қанча бахшладиди, билмайман. Хавл мени олис-олисларга олиб кетди. Ушанда, негадир саксондан ошган буювими эсладим. Эракларни утиргизиб ҳам тургизадиган шаддод хотин бўлган катта

энамизга келин бўлиб тушганларида буювими эндигина ўн учга қадам қўйган қизалоқ экан. Катта энамизнинг қозонида қайнаб пишганиданми, буювими ҳамма нарсаси улгурар, ҳайхотдек ҳовлининг ишиниям, уй-рузор, молу-хол, даланиям эларди. Тиллари қанча аччиқ бўлса, қўллари шунча ширин эди. Пиширган овқатларини еб тўймас эдик. Қишлоқнинг олд пазандасиям, чевариям буювими эдилар...

Ана шу буювими туртга уғилга түрт келин қилдилар. Лекин бирорта келини ўзинг ўхшамаганди. Буювими катта энамиздан нимаики урганган бўлсалар келинларга ўргатдилар. Аммо келинлар уни нотўғри тушунишарди. Энди келинларининг ҳар бирида уч-тўрттадан келини бор.

СИЗГА

Ўғилларига ўқимишли қизларни келин қилган. Шунданми, ё бир пайтлар «зугум қилган» қайноналарига ўқачишибми, улар келинларини, гарчанд қишлоқда урф бўлмаса ҳам «сиз»лаб гапиришади. Афсуски, бу «замоновий» келинлар ҳеч нарсани ўрганишга интилишмайди. Келинлигида ўз қайнонасидан ҳеч нимани ўрганимаган қайноналар эса ўз келинларига нимани ўргатишни билишмайди...

Яқинда бир ўқимизнинг қизи турмуши бузилиб отасиникига қайтиб келди. Ўн еттига ҳам тўлмай туриб ота-онасининг юзини ерга қаратиб, «ях-

ради. «Нима бўлса ҳам шулар тинч бўлса бўлди. Мен ёлғизликнинг азобини тортганман, худо буларга қўрғилик қилмасин», деб туну кун келини билан ўғлининг бошида парвона. Аммо на келин, на ўғилнинг бечора она билан иши йўқ. Агар қозондаги овқат оғизларига ёқмаса, агар қўлларига утирмаса, болаларини етаклашиб, узун-қўсқа бўлиб оналариникига жўнаворишади. Қуни-қўшларнинг маломатидан қўрққан бечора онаизор яна бозорга югуради. Мана беш йилдирки аҳвол шу...

Турмушнинг тилсимларга тўлалиги шунданмикин?! Ҳаётнинг ечиш мушкул муаммолари мўлғили шунданмикин?! Бирда қайнона қаттиққўллик қилса, бирида ўта юмшоқлик қилади. Бирда келиннинг кўнгли озор топса, бирида қайнонанинг бағри эзилади. Нега шундай?! Нега келин қиз бўлиб, қайнона она бўлиб яшаш мумкин эмас. Менимча, яшаса бўлади. Агар қайнона чиндан ҳам ўз қайнонасининг ўқини келинидан олиб, утирса улоқ, турса сулоқ деб гап қовлайвермаса, келин ўз изатини билиб, қайнона ҳурматини қилса, албатта она-бола бўлиб яшаш мумкин. Шу пайт

АЙШАМАН...

маган, қозон-учоқнинг ёнига йўламаган қизга қайнонанинг уғити ёмон гап, танбеҳи «строгийлик» бўлмай нима бўлсин!

Яна бир оилани яхши биламан. Ўттиз олти ёшида бева қолган аёл болаларини ёмай-едириб, киймай-қийдириб катта қилди.

«Ўзим қийналдим, болаларим қийналмасин», деб туну кун меҳнат қилди. Ёлғиз бошим билан элга ош, юртга тўй бериб келин қилдим. Энди мен ҳам одамлардек келиннинг роҳатини курсам керак», деб уйлаган аёлниги боши маломатдан чиқмай қолди. Қирқ ёшида қордай оқарган бошига тугун қуйиб, зил-замбил ҳалталарда бозордан нарсаси ташийди. Келиннинг, арзаанда ўғлининг оғзига ёқадиған таомлар пиши-

автобуснинг овозидан ўзимга келдим. Фикримни жамлаб, қизларга айтаман десам, бекат бум-буш. Қақажон қизлар аллақачон уйларига жўнаворишган экан. Мен уларга ҳеч нарсга дея олмадим, афсус... Шу боис фикрларимни қозоғга қучириб қўя қолдим.

Эртами-индин ўзлари кутган бахт манзиллига ҳам ана шундай балоғат бекатидан жўнаб кетадиган сингилжонларим, бахтингизни асраб-авайлаш, сўнги манзилгача бири бўлиш ўз қўлингизда! Фақат доно халқимиз топиб айтган гап: «Қайнонали келин — қарқара келин, қайнонаси келин — масҳара келин» деган мақолни унутмасангиз бас!

Т. КУРБОН

Боқий мавзу

рига интилишини шунчалик қучайтириб борар экан. Бундай севгига мисоллар алабидта ниҳоятда кўп.

Ҳамма инсонлар ўз ҳаётларида бир ёки бир неча маротаба севиб қолган бўлишлари мумкин. Ҳатто бир пайтда бир неча кишини севиб қолиш ҳоллари ҳам учраб туради. Аммо табиатда бирон маротаба севгига «гиррифтор» бўлмаганлар ҳам йўқ эмас.

Севги кишини маънавий юксалтиради, уни шайх сифатида етукликка ундайди. Шунини айтиш керакки, ўзини, ўз шахсини севмаган киши бошқани сева олмайдди. Ҳис-ҳаяжонни турри ва яхшигина тараққий қилган киши узаро мулоқотда бунини бошқалар орқали тасдиқлаб олади ва бу шахсда бошқалар томонидан севилиш имконияти кенгрок бўлади.

ЧЕРТМА КЎНГИЛ ТОРИНИ...

қанчалик юқори тараққий қилган бўлса, у ўз севгисини шунча идеаллаштирар ва шунга мойил бўлар экан. Демак, инсонга бошқаларни, айниқса аёлни қандай севилишга қараб баҳо бериш мумкин. Шунинг учун бекорга айтилмаса керак, жамиятдаги аёлниги маъқсига қараб шу жамият тўғрисида фикр юритиш мумкин деб.

Абалкина илмий ишларининг яна бир натижаси шундаки, эраклар аёлларга қараганда ўз севгисини идеаллаштиришда юқори турар эканлар. Олиманинг фикрига қўшилсак, бу ҳолдаси эракларнинг севгида фаоллиги, улар олдидати тўсиқларнинг қўлини ва шу тўсиқларни снгиб ўтиш учун эрак кишига мана шу идеал образини кераклигидалир. Бу борада айтиш мумкинки, эрак киши ўз муҳаббатини севгисига намойиш қилиш билан бир қаторда шу ҳаракатлар орқали ўзига қандай муомала ва муносабат кераклигини курсата боради.

Икки шахс уртасида порлаб турган муҳаббат қанчалик қаршиликка қўп чараса, қўпинча бу севги шунчалик идеаллашиб, севилганларнинг бир-би-

тўғрисида кам уйлашар экан. Уйлаганларида ҳам ўзларини бу майл қомига отмасдан снглпгина қутулар ва севгисига содиқлиқни сақлаб қолар эканлар. Бундай оилалар, яъни икки севилган томон ҳам бир-бирини яхши билса, улар томонидан қўрилган оила муҳити мустаҳкам бўлиб ҳар қандай қийинчиликларга чидаб беради. Бундай оилда севилганлар ўз муҳаббатларини севгисига ишқи ва майлига мослаб, севгисининг ҳиссига шикаст келтирмасдан намоён қилишади.

Ҳар бир инсоннинг индивидуаллигини, ҳар биримизнинг бошқа бир инсонга ўхшамаслигимизни ҳисобга олган ҳолда биз қандай севилш ва қандай севилиш ҳақида бирон тавсия бермоқчи эмасмиз. Ҳаётнинг энг гузал даври бўлмиш балоғат йилларида ўз шахсий оламингизга мос севги қилиринг, севинг ва севилинг.

Маҳмуд ЙЎЛДОШЕВ,
руҳшунослик фанлари номзоди

Бу ажиб дунё

СУПЕРЕЛИМ БИЛАН КЎЗУНИ ЮВДИ

Америка. Мехико-ситида 23 ёшли Мануэля Тигерросса исмли йигит бир қўзини ўз қўли билан кўр қилди. У кўзга томизиладиган дори ўрнига билмасдан суперелимини иккала кўзига ҳам томизган эди. Натижада шу захотийк кўзлари қаттиқ ёпишиб қолди. Жарроҳларнинг шифохонага зудлик билан келтирилган Мануэляга кўрсатган ёрдами бир қўзинигина сақлаб қолди ҳолос. Елим таркибидати кимёвий моддалар иккинчи кўзининг гавҳарига тавсирини ўтказиб бўлган экан.

Қадимдан инсоният севгининг нима эканлигини тушуниб етишини орзу қилган. Одамзот тарихда севгини ўз замонлари талабларидан келиб чиқиб ҳар хил талқин қилгани ҳам маълум. Бир пайтлар севгига сизинган бўлсалар, бошқа бир даврда уни лаянлашганлар, бирида юқори ниёт ва фикрлар айтилган бўлса, бошқа бир даврга келиб уни оғир ва кескин сўзлар билан четлаб ўтишга ҳаракат қилганлар. Шунинг учун ҳам бир даврда инсоният севгининг фақат жисмоний томонларини қўйлаган ва фаллосга ҳайкал қўйиб унинг номи билан қасам ичишиб, уни ҳаётнинг боши деб тушулган бўлса, бошқа бир даврда севгининг фақат руҳий ва маънавий томонига эътибор беришган. Бундай маънавий ҳайкаллардан Туронда «Лайли ва Мажнун», «Фарҳод ва Ширин», «Тоҳир ва Зухра» бўлса, дуненинг бошқа жойларида ҳам «Ромео ва Жулетта»га ўхшаб севгининг маънавий ҳайкаллари қўп.

Э. Фором севгини беш хилга бўлади: оналик, ака-укалик, шахвоний, ўз-ўзини севилш ва Аллоҳга бўлган муҳаббат.

Бундан қўриниб турибдики, севгини хилларга бўлиш, бу умуман олганда фаннинг иши. Биз қўриб чиқаётган инсон севгиси балоғат ёшида шаклландиган севги, бир жинснинг бошқа бир жинсга бўлган инсоний муҳаббати табиат ва инсониятнинг энг гузал томонидир. Айнан шу севги маъносиди ҳам жисмоний, ҳам ирсий, ҳам маънавий бойлик етади. Инсон қанчалик етук бўлса унинг севгиси

Тадбиркор кишилар

НОНИ ЖУДА МАЗАЛИ, СЕДОНАЛИ, ЖИВЗАЛИ

Файзулла Муҳаммаджонов тадбиркор, ишбилармон инсон. Бугунги кунда Яккасарой туманидаги «Умид нон — М» жамоа корхонаси раҳбари. Афсуски, суҳбатдошимизни сизга батафсилроқ таништири олмаймиз. Сабаби... «Мени эмас, жамоа корхонамиз фаолиятини кенгроқ ёритинг», — деди Файзулла акадан узи ҳақида маълумот сўраганимизда. Лекин... ҳечқиси йўқ. Унинг фазилатларини суҳбатимиз охирида узингиз билиб olasiz...

— Файзулла ака, ишнинг кўламига қараганда «Умид нон — М» жамоа корхонаси ўз фаолиятини бошлаганига анча бўлгандир-ов?

— «Ўзбекдон маҳсулот» концерни раҳбарлигида туман ҳокимияти ва қурилиш ташкилотларининг кўмаги билан икки ярим ойда қурилиб ишга туширилган корхонамиз бундан беш ойгина бурун маҳсулот беришни бошлади.

— Корхонада неча хил нон маҳсулотлари ишлаб чиқарилади ва уларни харидорларга етказиб бериш масаласи қандай ҳал этилган?

— 20 хилдан зиёд нон маҳсулотлари тайёрланаёт-

бор. Улардан учтаси кечаю кундуз, биттаси эрталаб соат 6 дан кеч соат 22 гача ишлайди. Дўконларимизни ҳаммиша иссиқ бўрсилдоқ нонлар билан таъминлаб тура-

... Биласиз, бозор иқтисодининг шафқатсиз қонунлари бор. Ишингизга пишиқ бўлмасангиз, ҳисоб-китобни жой-жойига қўймасангиз... Дўконларимизни иссиқ нон билан таъминлаб туриш учун ойига 40 минг сўм тулаш шарти билан ижарага машина олдик. 2 ой ишлади. Уйлаб кўрсак, ҳар ойда 40 минг, бир йилда 480 минг сўм деган гап. Кейин... Ундан воз кечдик ва 240 минг сўмга «Лабо» русумли машина сотиб олдик. Ихчамгина, ёқилғини ҳам иқтисод қилди. Хуллас, жуда биз боп.

— Дўконларнинг кечаю кундуз ишлашига қараганда ишлар уч сменада...

— Тўғри топдингиз. Корхонамизда ҳаммаси бўлиб 50 киши меҳнат қилади. Иш ҳам уч сменада ташкил қилинган.

— Корхона ходимларининг ўртача ойлик маоши қанча?

— 1300-1400 сўм атрофида. Бундан ташқари тушлик корхона ҳисобидан.

— Корхонада Германиядан келтирилган «Винклер» аппарати ҳам ўрнатилган экан. Унинг қулайликлари ҳақида...

— «Винклер»... Антика аппарат. Қўл меҳнати жуда кам талаб қилади. Худди эртақлардаги-

ти. Корхонамизга қарашли тўртта нон дўконимиз дек ичидаги маҳсулот тайёр булганда, яъни нон пишганда «Мени узиб олинглар», дегандек сигнал бериб чакиради.

— Бир кунда...

— Бир кунда ўн ярим тонна «Ўзбекистон» унидан маҳсулот тайёрлаймиз. «Ўзбекистон» унининг афзаллиги шундаки, ундан ёпилган нон бўрсилдоқ бўлади. «Ўзбекистон» — қўвш қурганда барибир.

— Ўн ярим тонна... ҳаммаси сотилаяптими?

Бу ажиб дунё САҚИЧ — РАҚОБАТЧИНИ СИНДИРИШ ВОСИТАСИ

46 ёшли испаниялик ишбилармон ўзининг рақобатчисини синдириш ниётида ўнлаш ортиқ болага сақични рақибига тегишли бўлган кафе олдидаги йўлакка туфлашлари учун пул берди. Барселона шаҳрилик Маноло Рамос исмли бу ишбилармоннинг ўзи ҳам рақобатчисининг машҳур «Хипи Дак» кафе-сис олдидаги йўлакка сақич туфлаб ташлаган пайтда полиция ходимлари томонидан уланди. Бу «сақич туфлашлар» кафе даромадига аниқгина қамомат келтиришга сабаб бўлган экан.

Полициячиларнинг айтишларига Маноло рақобатчисини кўролмаганликлдан бунга қўл урган. Энди Маноло бу қилмиши учун 1500 доллар жарима тўлаш ва икки ой қамоқ жазосини ўташи керак бўлади.

— Албатта, ишимизга, маҳсулот сифатига харидорлар баҳо беради. Қолаверса иссиқ, бўрсилдоқ нонни ким ҳам олмайди, дейсиз. Дўконларимизга кирсангиз пештахтадаги иссиқ нон ҳиди иштахангизни қитқилайди...

Корхонага қарашли дўконлардан бирига кириб, Файзулла аканинг гапларига ишонч ҳосил қилдик. Харидорларнинг фикрини билиш мақсадида уларни саволга тутдик.

— Нима учун айнан шу дўкондан нон харид қилдингиз?

Гулнора Хожиева: — Ҳар куни шу дўкондан нон харид

қиламиз. Қачон келсангиз иссиқ, сифатли нон бўлади, сотувчилари ҳам жуда ҳушмуомала...

— Уйингизга яқин бўлганлиги учун шу дўконга келасизми?

Назокат

Шамсиева: — Йўқ. Яхшиси сиз ҳам бир-икки кун шу дўкон нонидан ёб кўринг, кейин бундай савол беришингизга ўрин қолмайди, деб уйлайман.

— Ноннинг сифати...

Одил Жўраев: — Сифатига гап йўқ.

— Корхона ишчилари учун қандай қулайликлар яратилган?

— Боя айтиб утганимдек тушлик корхона ҳисобидан. Ишчиларимиз соғлигини назорат қилиб туриш учун 15 ноябрдан шифокор оляпмиз. Шу мақсадда битта хонани таъмирлаб жиҳозлаб қўйдик. Номозхон ходимларимиз учун ҳам битта хона ажратдик. Ишчиларимизнинг маданий ҳордиқ олишлари учун телевизор, шахмат-шашкалар олинган. Фақат унга ажратилган хона таъмирлаб бўлинса бўлди.

— Файзулла ака, биз мухбирларнинг охириги аънавий саволимиз. Келгуси режа ва орзулар?

— Режалар катта. Мана, корхона ҳовлисида омиборхона қурилишини бошлаб юбордик. Товуқ етти хазинанинг бири, деган нақлга амал қилиб товуқ боқшни йўлга

қуймоқчимиз. Нон ушоқлари билан озиқланаверади... Тухуми тушликка яхши-да. Баҳорга чиқиб кичикроқ чорвачилик тармоғи очмоқчимиз. Гушту «сут-қатиқ» дегандай. Ҳаммасини айтаверсам мақтанаётгандай бўлиб ҳижолат чекаман. Яхшиси олти ой, бир йилдан кейин йўлингиз тушса бир кириб ўтинг...

Нон ризқ-рўзимиз, бойлигимиз. «Лабо» русумли машинада иссиқ бўрсилдоқ нонлар дўконларга етказиб берилаяпти, харидорлар эса алқаб-алқаб харид қилаяпти... Илло, кўпнинг дуосини олган кам бўлмайди дейдилар... Биз ҳам «Умид нон — М» жамоа корхонасининг ишларига ривож тилаб, Файзулла ака билан хайрлашдик.

Суҳбатдош Бахриддин АБДУ САИД
Суратлар муаллифи
Ҳамид СУЛАЙМОНОВ

ШАБРИКЛАЙМИЗ!

Азиз падари бузрукворимиз — Қурбон ШОЕВ! 50 ёшингиз муборак бўлсин.

Бахтимизга доимо соғу саломат бўлинг деб фарзандларингиз:

Қаҳрамонжон, Юсуфжон ва Сайёра.

Меҳру муҳаббатдан яралимиш дунё,
То абад сўнмагай кўнглилар тафти.
Чунки одамийлик устунларини,
Қўтариб турипти оталар кафти.

Хурматли ва азиз опамиз Махфират Ҳамроева! Сизни 19 ноябр таваллуд айёмингиз билан чин қалбдан муборакбод этамиз. Келгуси ҳаётингизда қувонч ва шоду-хуррамлик доимий ҳамроҳингиз бўлсин.

Хурмат ва эҳтиром билан қўевингиз Шўҳрат, синглингиз Марзия ва жияларингиз Дилбархон, Алишбержон Сатторовлар.

Қарин шаҳри,
Лутфий кўчаси 19-уй.

Хурматли Муқаддасхон Абдуназар қизи!

Не тонки, иноят касб этиб табиат ўзининг уйчан бир палласида — фаслининг доғишмандлик чилласида сизга келинлик либосини кийга-зиб муқаддас жуфтлик сари етакламоқда!...

Ажаб, пой қаламингизга кеч қузак ўзини соғга қилди — поёндоз бўлди... Оқ ҳарирга уралган либослар, ҳаёллар қуллук, ушбу кун, сизга!

Шукурки, бу фойий дунёда ниқоҳ сизга нурли таскин бўлса, тотли дамлари билан бор умрингизни беэза ўтсала...

Яратганга ҳамду санолар бўлсин, ниятимизга қўлдаги илоҳлар қўл очсин!... Омин...

Эҳтиром билан Ўқир Дўстёр ўғли
Чироқчи тумани

ШАДБИРКОРЛАР, КОРХОНА, ШАҲИЖИЛОШ, ФИРМАЛАР ВАҚИЛАРИ, ФУҚАРОЛАР ДИҚҚАТИГА!

«Оила ва жамият» газетасининг «Реклама-эълонлар бўлими» (РЭБ) сизнинг хизматингизга шайланди. Хизмат ҳақи сиз кутган ва ўйлагандан ҳам арзон. Имкониятингизни бой берманг.

Манзилимиз:
Мустақиллик майдони,
5-бино.

Телефон: 39-43-95.

... Эрта тонг. Чорбогдаги мевали дарахтлар шохи ерга эгилган. Богнинг этагидаги ариқдан эса тип-тиниқ сув оқади. Хадича угилчаси билан бог оралаб югуриб-елади. Дарахтлар унинг йулини тўсмакчи бўлади, мевалар дув тўкилади. У эса олдинга интилади. Ана, ариқнинг нариги бетида — умр йўлдоши. Оқ отнинг жиловидан тутиб, кулиб турибди...

«Хадича, тўхта, Маҳкам йиқилди, шошма...» Аёл ортига ўгирилди. Угилчаси тўкилган олмаларни теради. Бирини терса, иккинчиси этакларидан ерга тушади. У ўғлига интилади, ана ўғли қўлчаларини олдинга чузиб ерга йиқилади, этагидаги олмалар ҳар ёнга думалаб кетди. Оқ от кишади, она-бола ўша томонга югуради. Ота эса отнинг тизгинини буш қўйиб, бог этагига шўнгиб бораверади... «Ота, отажон!» чинқиради гудак. Шамол унинг илтижосини ортага қайтаради. «Мардон ака! — кичқиради аёл. — Мен бу ёқдаман!» Шамол кучаяди, от эса

Куз лавҳалари

ХАЗОНРЕЗГИ

улардан узоқлашаваради. Ана от ҳам таққа тўхтади, ортига ўгирилди. «Шошманглр! Кузнинг адоғида сўнгги ярроқ тўкилганда яна келаман, сени олиб кетаман-а!» Унинг овозини шамолнинг гувиллаши-ю дарахтларнинг қарсиллаб синиши, дўпир-дўпир тўкилаётган олмаларнинг овози босиб кетади. Аёл ҳазон тўзонлари ичига тобора қўмилиб кетаётган от томон югурмоқчи бўлади. Нимагадир қоқилиб, юз тубан йиқилади. Кузини очди, беозоргина, юмшоқ, жажжи қўлчалар унинг юзини силар, ўзи ҳам кулиб, ҳам йиғларди. Бог турида нимадир қарсиллаб синди. Бола чинқирди... У чўчиди...

... Хадича ая чўчиб уйгонди. Пешонасига қафтини босиб турган ҳамшира қиз:

— Бувижон, босинқираяписизми, иситмангиз йўқми? — деди.

Ая калима келтирди: — Оқ от... тушим... — деди бемажолгина.

Шу-шу аянинг ороми йўқолди. Ҳамхоналарнинг кўнглини кутариб, насихат бериб утирадиган ая одамови бўлиб қолди. «Кузнинг адоғи... Сўнгги ярроқ...» Ая ялт этиб дараза оша узиғатаниш мазналарни энди қўраётгандек тикилиб қолди. Ярроқлар сийраклашиб қўлибди... «Майли... шунисига ҳам шукур. Раҳматли чолим ёнига қақираяпти, бу дунёга селдек келиб, елдек кетди-я, омонатини ҳам осонгина топишарди. Афсус, невар, чевараларимизни кўрмади. Эвара келинимни қўра-микимман?» — уйлари у изтироб билан. Шу зайл кўнлар ўтаверди.

— Болам, Элдороннинг туйи қачон?

— сўради ая қўргани келган неварасидан. Куриш насиб... — гапининг сўнгини айтолмади, кўнгли бузилди.

— Бувижон, сиз тузалиб чиққан кун тўйда! — невараси Фарҳод ўғлига юзланди. Буви эса эварасини қучоқлаб дуога қўл очди: — Умринг зиёда бўлсин, болам, узингдан қўпай...

— Бувижон, тўйда айтасиз... — эваранинг гапидан ҳаммалари кулиб олишди. Ая бўлса:

— Болам, умр ғанимат, одам бу дунёга меҳмон... — деди болаларига термулиб.

Кузнинг яна бир сокин тонги отди. Ая одатича барвақт уйғониб, кун бўйи узини у-бу билан андармон этди, кеч киришини кута бошлади. Дараза олдида дам-бадам бориб, қўргани туши-ю, унинг таъбирини яхшиликка йўйишга ҳаракат қилар, ўз-ўзига таскин бериб, утган умрини гўё сарҳисоб қилаётгандек ўғлининг гўдаклиги-ю, ёшлик йиллари, ҳатто умр йўлдоши Мардон билан тўй кўнларини ёдидан ўтказарди.

Кун пешиндан отди. Ая ўғлини неварали, ёши улусифат бўлиб қолган инсон эмас, гўё ёш боладек пайпаслар, дашномлар беради. Юз ёшни қўралаб қолган ая ёлғиз фарзанд бўлгани учунми ўғлини ҳамон еру қўққа ишонмасди, ували жували инсонни ҳатто уч-тўрт кун қўрломаса, «танбех» берад, «қорангни курсатмай жим бўлиб кетма, болам, ҳўтият бўл!» деб панд-насихат қилганини эшитган шўх эваралари «буважонимни қайта тарбиялаптилар!» дейишарди. Ая буларни билар, шундай бўлсада, унинг учун ўғли ҳамон унинг ҳимоясига муҳтождек эди.

Кечки пайт ўғли, келини, невар-эва-

раларининг бир қанчаси аяни қўргани келишди. Ҳадеганда улар палатага кириверишмаганидан кўнглига гулгула тушган ая йўлакка тушди. Угли ва келини даволочи шифокор билан қўлларидаги қора қоғозни чироқ ёруғига қарата жиддий сўхбатлашарди. «Бояқиш ўғлим, менинг вақти қазойим яқинлашганини эшитиб не қўйга тушаётганикин?» Ая алланечук кўнгли бузилди, бўшашиб кетди.

— Ана, бувижонимнинг узлари! — энг кичик эвараси уни қўриб ҳамширанинг ҳай-ҳайлашига қарамай бувиси томонга чопқиллади.

— Кузичоғим, — буви гудакни бағрига босиб бошини силади, бир муддат ҳидига тўймоқчидек маҳкамроқ қўчди. — Қап-қатта йигит бўп қопсан-ку... Алишермисан, Азаматмисан? — деди буви қарияларга хос паришонхотирлик билан.

— Э-э, бувижон, Шўхратманку? — бола узини камситилгандек сезиб: — Ма-на, қаранг қатта бола, «ака» бўлганман-ку, — деди сузларини ширин талаффуз этиб.

— Бувижон, аҳволингиз қандай? — сўради шифокор аяни сўнгги бор қўриқдан ўтказаркан.

— Қаричиликда, болам, илож қанча. Куз ҳам адоғлаб қолди, чамамда... — уйлари чуваллашиб жумлаларни пайдар-пай, ҳардамхавллик билан айтиди у.

— Ташвишланманг, аҳволингиз «михдай!» Бу соғлиқ билан ҳали яна бемалол юз йил яшасиз, худо хоҳласа! Сизга рухсат. — Шифокор унинг кўнглидан кечаётган уйлاردан беҳабар ҳазил-мутойиба билан уларни холи ташлаб чиқиб кетди. Ая қўтилмаган хабардан гангиб қолди. Нигоҳлари беихтиёр яна дараза оша манзарага сиргалди. Дарахтлар яланғочлиб қолган, дайди ел аянинг «сўнгги япроғини» юлқиб олишга улгурарди.

— Кузнинг адоғи... Маҳкам, отанг... Оқ от... — деди ая алаҳсирагандек. Ҳамма бу нидодан ҳушёр тортиди...

Саида ИУЛДОШЕВА

ДЕРАЗА

ЛИФТ ИШЛАМАЙ ҚОЛСА

Қуйи Новгород шахрининг Совет туманидаги қўп қаватли уйлари-нинг бирида анча вақтгача лифт ишламай қолди. Шу уйда яшовчилардан бири бу муаммони ҳал этишнинг қўтилмаган йўлидан борди. У шахар уй-жойларга хизмат курсатиш ва таъмирлаш бошқармасини судга берди ҳамда лифт ишламаётгани туфайли ўзига етказилган маънавий ва жисмоний зарар учун 500 минг рубл ундириб олди.

ТОМГА ЧИҚИШ ОСОНМИ?!

Дунёдаги энг баланд чўққиларни, жумладан Жомолунгмани ҳам, забт этган машҳур алпинист Рейнхольд Месснердан омад юз ўтирган қўринади. Саккиз минг метр чўққига қийналмай чиққан Рейнхольд уйининг томига чиқаётиб йиқилиб тушди ва оёғини синдирди.

ПОЙТАХТ—БАРИБИР ПОЙТАХТ-ДА!

Россияда ҳар ойда ўртача 40-50 минг киши ишсизлар сафига қўшилмоқда. Жумладан, Ингушетия, Догистон, Қалмиқистон Республикаларида, Иванова, Владимир, Сахалин, Псков, Брянск вилоятларида иш топиш амри маҳол бўлиб қолган. Бу жойларда битта бўш иш ўрнига 50 дан 400 нафаргача ишсиз даввогарлик қилмоқда. Пойтахт Москвада эса ишга лаёқатли аҳолининг 0,4 фоизи ишсиз.

ИТАЛИЯНИ СУД ҚИЛИШДИ

Италиялик бир жаноб ижарага берган уйини ижарачилардан қайтариб ололмаддан 12 йилдирик сарсон эди. Мамлакат ҳуқуқ-тартибот органлари, давлат маҳкамалари бирор амалий ёрдам бермагач, у ўз давлати устидан Страсбургдаги инсон ҳуқуқлари Европа судига арз қилди. Суд Италия давлатини ўз фуқаросининг ҳуқуқ ва эркинликларини ҳимоя қилмасликда айблади ва жабрланувчига 56 миллион лира (35 минг доллар) тоvon пули тўлаши кераклигини ҳақида ажрим чиқарди.

ҲАЁТ УЧУН ХАВФЛИ

Россиянинг Шимолий худудларида ҳақиқий аёзлик кўнлар бошланди. Қишининг, айниқса, ароққўрларга қаҳри қаттиқ бўлмоқда. Масалан, Қуйи Тагил шахрида бир неча ҳафта ичида ўнга яқин пиёниста кечаси кўчада қолиб кетиб, совуқ уриб ўлди.

АВТОМАТИ ЁҒОЧДАН ЭКАН

Новгород вилоятининг Ярцево қишлоғида «Жигули» ҳайдовчисига номаълум шахс автомат билан ҳужум қилиб, бор будини тортиб олди. Милициянинг тезкор ҳаракати туфайли қароқчи дарҳол ўшланди. Маълум бўлишича, автомат ҳақиқийсидан асло фарқ қилмайдиган даражада усталик билан ёғочдан ясалган экан.

Хорижий матбуот хабарлари асосида тайёрланди

УЧ АТИРГУЛ

(Қадимий жумбоқ)

Ривоят қилинишича, гуллаб-яшнаган, обод бир юрда Оқилжон исмли бахши йигит яшаркан. Унинг қўшқиларини нафақат қишлар, ҳатто богдаги қўшлар, дарахт ва гуллар ҳам ҳузур қилиб тинглашаркан. Қўнлардан бир кун Оқилжон тунда қўшқ қўйлаб турган пайтда тўсатдан қимингидир оҳангини такрорлаётганини эшитиб қолади. У богнинг ҳамма жойини сингчилаб қўздан кеңиб чўқса-да, ҳеч кимни топа олмади. Келгуси тунда ҳам бу ҳодиса такрорланади. Учинчи тун бошланади. Оқилжон ўз ўрнида мароқ билан қўшқ айтётган пайтда яна ўша таниш майин овозини эшитди.

Оқилжон ён-атрофга тикилиб қараса, бог остонасида бир гузал қиз турган эмиш. Қиз яширинмоқчи бўлади.

— Тўхта, — дейди Оқилжон, — кетма! Сен кимсан? Менинг қўшқларимни қақдан биласан?

— Мен богингда очилиб, қўрқ бериб турган уч атиргулнинг бириман. Қўшқларинг пайдоисман. Қўнқар томон қўзгара бошлаган пайтда, мен яна атиргулга айланиб

қоламан. Менга тезроқ ижозат бер, тонгги шафақ нишонаси билан шабнам тушиди, — дебди ялиниб қиз.

— Бироқ мен сенинг аjoyиб, ёқимли овозининг кўнгузлари ҳам эшитишини жуда хоҳлайман, — дебди бахши йигит зорланиб.

— Агар сен уч атиргул ичидан мени топа олсанг, сеҳр-жоду тарқалиб кетиб, мен яна қиз болага айланаман. Шарт шунки, ҳеч адашмагин. Акс ҳолда мен абадий атиргул ҳолиман қоламан.

Қиз шу сузларни айтиб, қўздан гойиб бўлибди. Қуеш чиқиб ўз заррин нуруларини тарата бошлаган пайтда, Оқилжон атиргуллар бутасига яқинлашди. У бир-бирига тоғда ўхшаш атиргуллар орасидан гулга айланган гузални топиш учун чин дилдан, яратганга зорланган ҳолда, изланади.

Йигит япроқларида олмос каби ятираган шўдринг томчилари бор атиргулларга узоқ тикилиб туради-да, ахирги юзидан табассум пайдо бўлади.

— Бу сенсан! Эй гузал санам! — дейди Оқилжон атиргуллардан бирини курсатиб.

Шу пайт гулнинг алван ранг япроқлари сочилиб, буталар орасидан гаройиб қиз чиқиб келди.

Уйлаб қўринг-чи, бахши йигит бир хил гуллар орасидан қандай қилиб сирли атиргулнинг топа олди экан?

Ғозилжон ОРИПОВ тайёрлади

Бу ажиб дунё

НУЖДАН ҚОЛГАН КЎЗ

Греция пойтахти Афинада номаълум учувчи жисм (НУЖ) қўнган деб тахмин қилинаётган жойдан компьютерлашган металл қўз топилди. Олимлар НУЖ ерга қўнганда бу кўз кўп иш бажарган деган фикрни билдиршмоқда.

Ўзингизни синаб кўринг

ГУЛАР ПОЛЕНОМАСИ

Мунажжимлар йилнинг 36 даврида, 36 хил гул белгиси остида тутилганларга қўйилганча толеномани тавсия қилади.

Март 21 — 31. Айкитовон. Бу гул кишини фикрлашга ва шахсий фикрини айтишга ундайди. Хадиксиранидан узоқроқ қилади. Айкитовон ўз табиатига кура зарари эмас, аммо бу белгиде тутилганларда худбинлик туйғуси кучли.

Апрел 1 — 10. Еронтул. Бундай кишилар атроф-муҳитга лоқайдлик билан қарайди. Чунки улар жудаям банд ва қолаверса бошқалар билан иш иқлими боис ана шундай характерга эга бўлади. Еронтул учун ҳамма инсонлар бирдай. Улар исталган муҳитга, жамиятга осон кира оладилар. Ўзига булган ишонч кучли, кутаринчилик ва янги мақсадлар йўлида излашни унга ҳамдам.

Апрел 11 — 20. Гортензия. Кимда ким булар билан дўстлашса, омади чоғли. Чунки бу белги остида тутилганлар ҳар қандай шароитда ҳам астойдил. Улар жудаям кўнгличан. Оқиб томони эса ўзини ҳалдан ташқари авайлаб асрашдилар.

Апрел 21 — 30. Картопкагул. Реалист, келасатган иш доим ҳам завқ-наҳқ олиб келавермайди. Қўйган мақсадига эришиш йўлида бор куч-имкониятини сарфлайди. Бундай кишиларга ишонса бўлади. Улар учун пул ва мартаба «комфорт» яшашини учун бир манба. Қилган ҳаридлари уларнинг кайфиятига таъсир этади.

Май 1 — 10. Марваридгул. Толеноманинг бу босқичида тутилган дегларга ажойиб гулдаси соғи киши муҳим аҳамият касб этади. Марваридгул билан айлел эки май ойида никоҳ қурса бўлади. Чунки худди ана шу даврда уларга омад кўлади.

Май 11 — 21. Калужница. Калужница-нинг табиатига екмийдиган киши учраса унда жудаям емон таъсурот қолдиради. Унинг фикрини ўзгариштириш мушкул. Бу белги остида тутилганлар кишилар билан дўстона муносабатда бўлишади. Токи ат-

рофдагилар уларни узларига учакитиштира-гулдаришча...

Май, Июн ойида эки йилнинг охирида уларнинг туйғулари барқарорлашади.

Май 22 — 31. Дасторгул. Дасторгул учун энг муҳими — бошқа жинсдагиларнинг назарига тушиш. Дасторгул белгисидегилар муҳаббат ҳақида куп гапирди. Улар доим узларининг идеал жуфтини излашда бўлишча-ди.

Июн 1 — 11. Кўнгиракгул. Кишилардан ўз сирларини сақлашни билмайдилар. Молиявий ва интеллектуал жабҳаларда муваффақият уларга йўлдош бўлади. Улар бахшла-шини ектиришади. Қолаверса кўнчилик бахшларда ҳақ бўлиб чиқишади.

Июн 12 — 21. Мойчечак. Улар ҳар қандай вазиятда ҳам узларининг манфаатини қўлаб ҳаракат қилишади. Муҳаббат бобида эса беқарор, айниқса, ёзда. молиявий режа-ларини кўзнинг охирида амалга оширишга-ни маъқул.

Июн 22 — 1 июл. Лола. Агар танишлар-нинг эки қаришдошларини эида бу бел-ги остида тутилганлар бўлса, билинги, улар жудаям бевафо. Айтган гапидан тонади.

Июл 2 — 12. Сув нилуфари. Мақсадига қийинчилик билан эришади. Агар сиз бу гул белгиси остида тутилганларин жудаям камбағал ҳолатда кўрсангиз, ачинаманг. Чун-ки улар доим «қорқ кўнчи» ўлинади.

Июл 13 — 23. Бинафша. Тавakkал қи-лишдан қўрқди. Шунинг учун «етти унлаб» бир кес нақлига амал қилишди. Қолавер-са, улар ўзгаларнинг ҳатторларидан ўзига ҳу-лоса чиқариб олишни яхши куришади. Улар коллекционер, айниқса, ўтмишга оид ноёб нарсаларни коллекция қилишни, фото ал-бом қилишни, хотирлар езишни, кундалик езишни ҳуш қурадишлар.

Июл 24 — август 2. Ёввойи атиргул. Ўзи ва бошқалар учун пулни ўйламай сарфлайди, лекин кимомадни қўллашни ҳам билади. та-ваккал қилишдан қўрқмайди. Атрофдагилар-нинг ҳушомадини, сийлашларини ектиради. Муҳаббатда омадди.

Август 3 — 12. Кўнубоқар. Очикқўнгли, аммо у ўз жуфтини топишда сал қийна-ди. Бахти беқарор.

Август 13 — 23. Атиргул. Уларнинг кўнгли ҳушомад ва мактовга мойил. У ҳақда идиқ сузлар айтганга бориин беришга тайёр. Уларга маслаҳат бериш қийин.

Август 24 — 2 сентябр. Хризантема. Бу белги остида тутилганлар меҳмонга борган-да узларини жуда яхши тутишади. Ва ҳатто ўй эгасини қийин вазиятлардан ҳам қутқа-риди. Молиявий ташвишларга суги йўқ.

Сентябр 3 — 12. Чиннигул. Сўхбат ва баҳс жараёнида анча жиддий ўфат. Улар гап келганда отасини ҳам аяммайди. Ўзига берилган танбехларни эса тан олгиси кел-майди.

Сентябр 13 — 22. Қўқонгул учун муҳаб-бат доим муҳим аҳамият касб этади. У ўзи-

ни бутунлай оиласи, дўстлари ва ердамга муҳтожларга сарфлайди. Аммо мағлубият унга қаттиқ таъсир этади. Барча қўқонгуллар тавakkалдан қочиши керак.

Сентябр 23 — 3 октябр. Арча-гул (супругигул). Овқатланиш улар-нинг жону-дили. Бу одати уларнинг иллагидир. Қизити шундаки, уларни бирон нарса қийнадимиз, дарҳол овқатланишга тушишади. Аммо арчагул сир сақлашни била-ди.

Октябр 4 — 13. Камелия. Улар ички уйғунлик ва хотиржамликни қадрлашади. Елгизликни эса емон кўришади.

Октябр 14 — 23. Настарин. Бу белги остида тутилганларнинг хо-тираси кучли. Айниқса улар узла-рини ҳафа қилганларни ҳадеганда эсидан чиқаравермайди. Турли хил бошлқларнинг қабуллариде бў-лишни ектиришмайди. Яхши кит-бо ва оқойишталарни ҳамма нар-салдан афзал қуради. Улар тутма дипломант бўлиб, ҳар бир ишни дундиришади.

Октябр 24—2 ноябр. Фрезия. Қўзингизга хотиржам кўринган фрезия дабдурустдан тўқоқиб кетиши ҳам мумкин. Бахтин бўлиши учун уларга сабр-бардош керак.

Ноябр 3 — 12. Орхидея. Улар нимани хоҳласа эки хоҳлашмасе шунини қила олади. Кишиларнинг ҳулқини дарҳол ҳатти-ҳаракат-ида илгаб олсаларга ўзлари бошқалар учун жумбоқчилигича қолади. Муҳаббатда бахти ту-гал. Уларнинг ўз жуфти билан бўладиган муомаласи ҳавас қилса арзигудек...

Ноябр 13 — 22. Пиюнгул (Саллагул). Ишонувчан, улар қарерда керак бўлса, дар-ҳол шу ерда пайдо бўлишади. Дўстлари учун ўзини аяммайди. Улардан яхшигина шифо-кор чиқиши мумкин.

Ноябр 23 — 2 декабр. Гладиолуслар ум-ман сир сақлаи олишмайди. Оғзи бўшлик уларнинг табиатида бор. Улар ўз жуфтлари билан кўнчица низоде бўлишади. Ва ҳатто ажраллишгача ҳам бориши мумкин.

Декабр 3 — 12. Момоқаймоқ — очик ва самимий. Агар улар алдасе, дарҳол уятдан қизаришади.

Декабр 13 — 22. Нилуфар. Бу белги ости-да тутилганлар ҳеч ҳам бир жойда турпи-майди. Улар доим қаеққалар шоплади. Ха-ракатда бўлишади. Нилуфаргулга шонима-шо-шарик билан ҳулоса чиқариш маслаҳат бе-рилмайд.

Декабр 23 — 31. Эдельвейс муҳим ишда бутун масъулиятини ўзига олишга тайёр. Улар бошқаларга қараганда ҳасад, ҳафсаласиз-лик кам. Оилавий ҳаётида англашилмовчи-ликлар бўлиб туради.

Январ 1 — 10. Гажакут. Ешлигида куп

касал бўлганлиги боис, тенгдошларига қараганда анча заиф. Меҳнатсезарлиги билан юқори мартабаларга эришмай.

Январ 11 — 20. Қушқўнмас. Қалбини-нг турида еник муҳаббат бўлади. Ҳиссиет-га куп берилади. Аммо бу ҳиссиетлар бош-қаларга зарар етказмаслигини истади.

Январ 21 — 31. Бузюно семаслиги мум-кин эмас. У ақли, оптимист ва барча ишни ҳазил билан қилади.

Феврал 1 — 10. Омеда доим янги сар-гузаштларни излайди. Елгизликни эса емон қуради.

Феврал 11 — 19. Космея. Бу белги ости-да тутилганлар доим ҳасдан қуқларга парвоз қилади. Ҳатто эришиб бўлмас ор-зуларни ҳасегида тутлади. Аммо атрофдаги-ларни ўзига тортувчи оҳанрабои бор.

Феврал 20 — 29. Сарик гулли акация учун вақт асосий рол ўйнамайди. Яхши ялаш, мартабаларга эришини орзу қи-лади. Уларга кўпроқ езда омад қулиб бо-қали.

Март 1 — 10. Лолақизгалдоқнинг кузи бошқалардан ажралиб туради. Уларни кўп-роқ бадий галереяларда, театр ва тунги клубларда учратиш мумкин. У флегматик, жудаям камҳаракат. Баҳорнинг бошида му-ҳаббат бобида омадсизликка учрайди, э-да эса омади юришади.

Март 11 — 20. Сафаргул билан муно-сабатда эҳтиеркорлик шарт. Уни бирпас-да қаттиқ ҳафа қилиш мумкин.

А. САФАРОВ тайёрлади

Астафурилло!

ВИДЕОНИНГ ЖАФОСИ

Ирландиянинг Дублин шаҳрида яшовчи Вилли Франклин исмли киши кутимла-ган юрак ҳуружидан аламадан ўтди. Аниқ-ланишча, у 14 соат мобайинда видео-сини тўғрилайман деб уринган экан. Уни соғломлашган асаблари таранглиши, ин-фарктдан ҳаёт билан оидолашди. Шифо-корларини жасадни ўрганишлари ҳам шунини исботлади.

Урф-одатлар

НЕГА КЕЛИНЛАР ФАТА ТАҚАДИ?

Никоҳ узуги, фата, ҳар хил ширин-ликлар ва дўст-биродарларсиз никоҳ тўйла-рини тасаввур қилиб бўлмайди. Бу анъана-лар қарерда, қачондан бошланган?

Никоҳ фатаси. Келин юзини ҳарир пар-да билан тўсиш Хиндистондаги энг қадим-ий анъаналардандир. Келин юзини фата билан қуев нигоҳидан тўсган. Агар у ҳуноқ-роҳ бўлса, ҳарир румол туфайли қуев буни сезмасди ва келиндан қочиб кетмасди.

Ҳамамадли тортлар қачондан бошлаб тайерланишини биласизми? Урта асрларда Англияда тўйларга меҳмонлар кичик қулча-лар олиб келишган ва уларни пирамида шак-лида бир-бирининг устига тахлашлар экан. Келин-куев нонлар уюмининг икки тарафи-дан туриб энгашиб ўпилишпади. Агар уюм қуламаса, бу — уларнинг қўртан оилалари бахтин бўлишини билдиради.

Лекин кейинчалик тўйларга жуда ҳам куп одамлар келишган ва тўйланган нонлар уюми кўпинча қўлаб тушган. 200 йил илг-ри бир парижлик ошпаз нонлар уюмига ўх-шаган куп қаватли торт пиширган. Шундан буюн ҳозиргача тўйларда ана шундай катта-катта тортлар пиширилади.

Қуев жураси. (инглиз тилида «голиб» де-гани) Англияда тахминан 1000 йиллар илг-ри қуевлар узларига қуев жура танлашган. Қуевларга журали келинини угирлаб эва-зига пул олмоқчи бўлганлар билан қурашми-ла ердам беришган. Уша пайтда ҳаяжонла-наётган қуев никоҳ узугини йўқотиб қуйи-ши ҳеч гап эмас. Шунинг учун қуевнинг ота-онаси узукни журасига ишониб топи-риб қўяди.

Келин дугонаси. Кўпинча ота-оналарни-нг келишуви асосида бўлаётган тўйларда кел-инлар эндигина балоғат ёшига етган таъсир-чан қизлар бўлишади. Ҳаяжонланган қиз қочиб кетмаслиги учун унга доимо дугона-си ҳамроҳ бўлган. Келин дугонасини тан-лаш Европадаги минг йиллик одатдир.

Никоҳ узуги. Қадимги Греция ва Римда қуевлар келиннинг чап қули урта бармоғи-га нигоҳ узугини тақишган, чунки асосий артерия қон томири шу бармоқ орқали юракка боради, деб ишонишган. Қуевлар узукни шу бармоққа тақиш билан келинин узларига бир умрга боғлаб олишлар экан.

Д. РАХИМБЕРДИЕВА тайёрлади

Соғлом ва гўзал бўлай десангиз

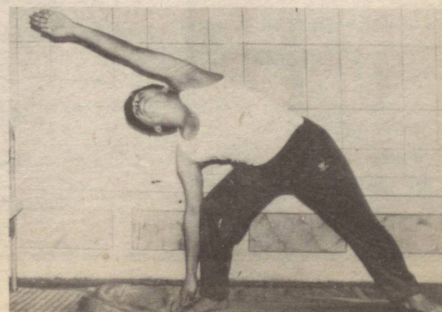
25 КЎНАСАН

Гилам эки одёлда вертикал ҳолатда туриб, оёқларингизни маълум ораликда тутинг. Чап оё-гингизни чап томонга тиззаси-дан букинг. Чап қўлингиз билан чап оёгингизнинг исталган жойи-дан ушланг. Ўнг қўлингизни ўнг қўлоғингиз устидан шундай юқо-рига ўтказингки, ўнг оёгингиз-дан тортиб то ўнг қўлингиз каф-тигача тўғри ва қаттиқ турсин. Сизнинг чап томонингиз кучин-

икки томонингиз билан бажар-гандагина у тулиқ ҳисобланади. Дастлаб бу асанни тулиқ бир марта бажаринг, кейинчалик эса уни беш мартагача қўпайтири-шингиз мумкин.

Фойдалари: Кўнасан орқа, ел-ка, бўйин, сон, оёқ ва тирсакла-рингиздаги огриклар ҳамда но-қулайликларни бартараф этади. Мушаклар ҳам кучли ва буқилув-чан бўлади.

гиз етгунича ёнбошга қайрилсин. Бу ушбу асанни мукаммаллаш-тиради. Бошланишда сиз ушбу асанда озги-на вақт туришингиз мумкин. Секинлик билан вақтнинг узайтира-сиз. Кўнасанни танан-гизнинг бошқа томони билан ҳам бажарсангиз бўлади. Сиз бу асанни

Газетамизнинг қадри муштарийлари!

Куни кеча машҳур қизқичи Ҳожибой Тожибоев тахририятимизга хушхандон кириб келиб, «Оила ва жамият» газетаси учун энг кўп миқдорда обунани ташкил қилган ташкилотчи ва ташкил раҳбари учун махсус мукофотлар ажратилганини маълум қилди.

Биринчи мукофот — 3000 дона обуна учун,

Иккинчи мукофот — 1000 дона обуна учун,

Учинчи мукофот — 500 дона обуна учун.

Ҳозирча Ҳожибой Тожибоев мукофотлар миқдорини сир сақлашни илтимос қилди. Лекин қандай совғалар ажратилганини тахририятга рўй-роҳ, очиқ-ойдин айтиб, тўлиқ маълумотлар берди. Биз ҳам ҳозирча унинг совғаларини сир тутишни лозим топдик. Чунки «Ваъдага вафо» мардинини» деган мақолани шахсан қизқичининг ўзи айтди.

Келинг, газетамизнинг азий муштарийлари, Ҳожибой Тожибоевнинг ноёб ва бир умрга эсдалик бўлиб қоладиган совғасига эга бўлиш учун шоян

линг! Сизни чиндан ҳам ўзига хос совғалар кутаяпти.

Куйида совғаларни қўлга киритишга астойдил бел боғлаганларнинг кайфиятлари аъло бўлиши учун қизқичи репертуаридан олинган ушбу ҳангомани ҳавола этамиз.

ЭНГ СЕВИМЛИ КУЁВ

Ўзбекларимизда яхши одатлар кўп. Масалан, қиз фарзанд буйи стилиши билан дарҳол узатилади. У еги болачақа дегандай... Қарабсизки, 35—37 ешида қайнона унвонига сазовор бўлиб турибди. Қўпинча қайнона деганда негадир баджаҳл аёлни куз олдимизга келтиради. Аслида ундай эмас. Ахир қайнона ҳам одам. Яхши гапирсангиз, яхши гапирди, ҳурмат қилсангиз, ҳурмат қилади, хафа қилсангиз, хафа қилади. Қайнона-да!

Бир қайнонанинг учта куёви бор экан. «Қани, бир куёвларимни синаб курайчи, қайси бири менга кўпроқ оқибатли экан», дебди.

Унинг уйи енидан катта канал шарқираб оқиб утаркан. Бир куни қайнона катта куёвининг келаётганини куриб, узини ўша каналга ташлабди. Куёви қараса, қайнона «Кутқаринглар, чукаяман!» деб уввос солиб оқиб кетаяпти. Шартта узини сувга ташлаб, қайнонасини кутқариб қолибди.

Куёв эрталаб туриб ҳовлисига чиқса, яп-янги «ГАЗ—31» волга турганмиш. Унда «Севимли куёвимга севимли қайнонасиндан совға» деган ёзув бор эмиш.

Сўнг қайнона уртанча куёвини ҳам синаб курибди. У ҳам узини зудлик билан каналга ташлаб, чукаётган қайнонасини кутқариб қолибди.

Уртанча куёв ҳам эрталаб ҳовлисига чиқса, яп-янги опшоқ «06—Жигули» машинаси «06» мотори билан турганмиш. Машинага қистирилган қоғозда «Севимли куёвимга севимли қайнонасиндан совға» деб ёзилган эмиш.

Навбат кенжа куёвга келибди. У янги уйланган, бироз шўхрок экан. Шундай бўлсада, қайнона унияма синаб курай, деб куёвини куриши билан узини каналга ташлабди. «Кутқаринг, вой чукаяман, ердан беринг!» деб ёлвора бошлабди оқиб кетаётган бечора қайнона. Кенжа куёв каналнинг соҳилига келиб:

— Вой биззи теша-ку! Вой сузишни ҳам билмас эканлар. Ростдан ҳам чуқяптилар. Биламиз, у киши бизни ҳам синаб курмоқчилар. Каттасига «Волга», уртанчасига «Жигули» бердилар, энди бизга «Запорожец» ҳада қилсалар керак. Э, бор-е, оқса оқиб кетаверсин, — дебди қўл силтаб.

Ростдан ҳам қайнона шўрлик оқиб кетибди. Ҳамма хафа. Эрталаб кенжа куёв чопонни, дуппини кийиб, белни боғлаб, ҳовлига чиқса, янги «мерседес» турибди. Кузларига ишонмабди. Ахир бунақа бўлиши мумкин эмас. Қайнона бечора бу ер дунёни тарк этган бўлса. Яқинроқ келиб қараса, машинага қоғоз қистирилган, олиб ўқиса: «Энг севимли куёвига севимли қайнонасиндан» деб ёзилган экан.

Ашуралӣ ЖҲРАЕВ тайёрлади

Сўнги устун

«КЎЗЛАРИНГДА ГАР ЁШ КЎРСАМ...»

Олимлар одам қаттиқ ҳаяжонланган ёки хафа бўлган пайтида йиғлаб олиши фойдали эканлигини тасдиқлашмоқда. Сабаби, мия ишлаб чиқараётган хафақонлик, салбий ҳаяжон гармонлари куз ёш билан бирга организмдан чиқиб кетаркан.

АЁЛЛАРИНИНГ ЖОНИ КИРҚТА (МИ?)

Энг сўнги маълумотларга кўра, Россияда эркеклар ўртача 57 йил, аёллар эса 71 йил умр кўришяётган экан. Яқин ўн йил ичида бу мамлакат аҳолисининг 12 миллион кишига камайиши кўтилмоқда. Бу тўғилишнинг камайиб, ўлимнинг ортиши сабабли юз беради.

ИККИ ҚЎЛИ БУРНИДА

«МММ», «РДС», «РН» сингари ўз фаолиятини пирамида усулида қурган молиявий компаниялар 40 миллионга яқин россияликнинг қўйини пуч ёнғоққа тулдиришди, бечоралар икки қўли бурнига тикиб қолаверди. Компаниялар эса шу йил билан 20 трилиондан ортиқ даромад қўришди.

БОЙЛАР НЕГА ЙИҒЛАСИН?

1995 йилнинг айнаи даврига келиб дунёда бойлиги 1 миллиард доллардан ортиқ бўлган бойваччаларнинг сони 388 нафарга етди. Уларнинг ичида энг бойи Бруней султони бўлиб, унинг жами бойлиги 33 миллиард доллардан ортиқ.

«СОЧ ЭМАС БУ...»

Америкалик Диана Витт 14 йил давомида сочига қайчи теккизмади. Ҳозир унинг сочи 3,86 метрга етган бўлиб, юшиб-тараш учун роса бир кун вақти кетади.

«БЕКОРЧИДАН ХУДО БЕЗОР»

деган нақл Чарли Чарлз учун деярли шиорга айланиб қолган. Шунинг учун у буш қолди дегунча, ҳар турли нарсалар ясайди. Яқинда эса узунлиги 5 сантиметр, баландлиги ҳам шунча бўлган велосипед ясаб, унда сайрагач чиқди.

САХОВАТЛИ БЕНН

Англиялик профессионал боксчи Нижел Бенн шу йил феврал ойида АҚШлик Жералд Макленан билан рингга тушиб, рақибини роса дўппослаган эди. Шу жангдан кейин америкалик боксчи ногирон бўлиб қолди. Бундан хабар толган Нижел Бенн унга 2 миллион доллар жўнатди.

ХАНДАЛАР

— Менга қаранг, — деди врач беморга, — ҳар куни ичиб маст бўлишга сизни нима мажбур қилади?

— Нима деярсиз, Мсе! Мени ҳеч ким ва ҳеч нарса мажбур қилмайди. Мен ўз ихтиёрим билан ичаман.

Бир йилгит ҳоласига барометр совға қилипти.

— Совғанг учун ташаккур! — депти ҳоласи. — Лекин пулни бекор исроф қилипсан-да. Барометрнинг кераги йўқ эди. Тангри таоло амакингга ревматизм бериб қўйибди-ку!

— Демак, уйланганингга йил бўлипти-да! Уятсиз!

— Хотинимни билмайсан-да, шунақа дейсан. Агар уни билганингда мени гап-сўзсиз «Довюраллик учун» нишони билан мукофотлардинг.

— Эшитмадингизми, Стас бир қизни машинаси билан туртиб кетганди. Энди унга уйланаётган эмиш.

— Э, бунақа воқеа тез-тез бўлиб турса, одамлар эҳтиётроқ бўлиб машина ҳайдайдиган бўларди.

— Гастон амаки, — деди уй бекаси, — нега бифштексни куйдириб юборибди деярсиз? Ушлаб турганингиз — пластинка-ку!

— Менинг олтига қизим бор. Ҳаммаси толиба.

— Олтига болани боқиш қийиндир-а? — Олтига эмас, ун битта. Бешта қизим талабага турмушга чиққан.

Кичкина бекатда навбатчи йўловчига уқдирапти.

— Варшавага борадиган теззорар поезд ун минутдан кейин утади, пассажир поездди эса уч соатдан кейин бўлади. Пассажир поездди кетганингиз маъқул.

— Нера?

— Чунки теззорар поезд бизнинг бекатда тўхтамайди.

— Доктор, утинанам, менга ердан беринг.

— Нима бўлди, хоним? Нимадан безовтасиз?

— Ҳар гал кофе ичаётганимда ўнг қўлим оғрийд.

— Янаги гал стакандан қошиқни олиб куйингчи, нима бўларкан.

— Нима деб уйлайсиз, нега темир йўлдагига қараганда машинада авария кўпроқ?

— Бунинг икки сабаби бор. Биринчидан, ҳеч қайси паровоз иккинчи паровозни қувиб ўтмайди. Иккинчидан, паровоз ҳайдовчининг ўт ёқувчиси билан упишганини ҳеч қурганмисиз?

— Сизни ранжитишга тўғри келади. Операция қилинган жойингизни яна бир марта очамиз.

— Нера?

— Операция вақтида резинка қўлоқим қўлиб кетипти.

— Манами пулга янгисини сотиб олақолинг.

Ошхонани текширгани тафтиши келипти. Бир неча овқатнинг таъмини кургач, депти:

— Билмадим, нега бу ошхонанинг овқатларини мазаси йўқ дейишди. Мана, масалан, манами кофе бинойидек...

— Уэр, мсе, бу кофе эмас. Бу — урлик товуқ шўрва.

БОШ МУҲАРРИР:
Абдуқарим РАҲИМБЕРДИ

Газетамиз ҳомийси:
Ўзбекистон «Матбуот тарқатиш
уюшмаси» ассоциацияси

Ўзбекистон
Республикаси
болалар
жамғармаси ва
«Соғлом авлод учун»
Халқаро хайрия
жамғармаси

НАҲЗИМЛИК:
700078, Мустақиллик
майdonи, 5-бино.

Телефон: 39-43-95
Олим БЕКНАЗАР
навбатчилик қилди
Обуна индекси - 64654
Рўйхатга олиш № 33
Буюртма Г-0517. 23566 нусхада чоп
этилди. Офсет усулида босилди.
Формати А-3, ҳажми 2 босма табоқ.